

อาเซียนกับอินเดียเริ่มต้นความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการในปี 2535 ในลักษณะคู่เจรจาเฉพาะด้าน และยกระดับขึ้นเป็นคู่เจรจาอย่างสมบูรณ์เมื่อปี 2538 ต่อมาได้พัฒนาความสัมพันธ์สู่ระดับการประชุมสุดยอดครั้งแรกเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2545 ณ กรุงพนมเปญ กัมพูชา

ความสัมพันธ์อาเซียน-อินเดีย เป็นความสัมพันธ์อย่างรอบด้านในฐานะหุ้นส่วน โดยมีเอกสาร ASEAN-India Partnership for Peace, Progress and Shared Prosperity กำหนดแนวทางในการดำเนินความร่วมมือในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และความร่วมมือเพื่อการพัฒนา และมีแผนปฏิบัติการรองรับ รวมทั้ง ได้มีการจัดตั้งกองทุน ASEAN-India เพื่อสนับสนุนการดำเนินความร่วมมือดังกล่าว อาเซียนและอินเดียมีการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการฉบับปี 2559-2564

ทั้งนี้ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน-อินเดีย สมัยพิเศษ เพื่อฉลองโอกาสที่ความสัมพันธ์อาเซียน-อินเดียนครบรอบ 20 ปี เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2555 ผู้นำทั้งสองฝ่ายได้ร่วมรับรองเอกสารวิสัยทัศน์อาเซียน-อินเดีย (ASEAN-India Vision Statement) ซึ่งกำหนดแนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์อาเซียน-อินเดียในอีก ทศวรรษข้างหน้า นอกจากนี้ ผู้นำยังได้ประกาศยกระดับความสัมพันธ์การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) และทั้งสองฝ่ายยังได้สรุปการเจรจาจัดทำความตกลงด้านการค้าบริการและการลงทุนภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย (ASEAN-India FTA)

ประเด็นความร่วมมืออาเซียน-อินเดีย
ด้านกฎเมืองและความมั่นคง อินเดียได้เข้าร่วม ASEAN Regional Forum (ARF) ตั้งแต่ปี 2539 โดยเน้นบทบาทในเรื่องความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล อีกทั้งได้รับรองแถลงการณ์ร่วมกับอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการต่อต้านการก่อการร้ายสากลในปีเดียวกัน อินเดียได้เข้าเป็นภาคี Treaty of

Amity and Cooperation (TAC) เมื่อปี 2546 นอกจากนี้ อินเดียยังได้เข้าร่วมใน East Asia Summit (EAS) ในปี 2548

ด้านเศรษฐกิจ อาเซียนและอินเดียได้ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน เมื่อปี 2546 โดยได้ลงนามความตกลงด้านการค้าสินค้า เมื่อเดือนสิงหาคม 2552 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 และได้มีการลงนามความตกลงด้านการค้าบริการและการลงทุนในปี 2557 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2558 เพื่อต่อยอดการค้าการลงทุนจาก FTA ด้านการค้าสินค้าและเพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าให้ได้ 100,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2558 และ 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐภายในปี 2563

ด้านสังคมและการพัฒนา อินเดียให้ความร่วมมือในการลดช่องว่างด้านการพัฒนาในอาเซียน โดยจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมภาษาอังกฤษในกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือ กับอาเซียนในสาขาที่อินเดียมีศักยภาพ เช่น ดานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) รวมทั้งการแพทย์ และเกษตรกรรม โดยได้จัดตั้งกองทุน ASEAN-India Science & Technology Fund เพื่อพัฒนาความร่วมมือ ดานวิทยาศาสตร์และ IT และกองทุน ASEAN India Green Fund เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในการส่งเสริมการปรับตัวและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภูมิภาค นอกจากนี้ อินเดียยังมีความร่วมมือกับอาเซียนในสาขาอื่น ๆ อาทิ การพัฒนาการแพทย์แผนโบราณ การให้ทุนการฝึกอบรมด้านอาชีวเวช แก่บุคลากรของอาเซียน และการผลิตยา

ด้านความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน-อินเดีย อาเซียนและอินเดียให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงกับอาเซียนอย่างรอบด้าน ทั้งทางบก เรือ และอากาศ อินเดียส่งเสริมการเชื่อมโยงกับอาเซียนผ่านทะเลอันดามัน โดยมีทวายของเมียนมาเป็นประตูสำคัญ รวมถึงสนับสนุนการสร้างทางหลวงสามฝ่ายไทย-พม่า-อินเดียและการขยายเส้นทางดังกล่าวไปยังกัมพูชาและลาว และการสร้างทางหลวงสายใหม่เชื่อมโยงอินเดีย กับเมียนมา ลาวกัมพูชา และเวียดนาม และการพัฒนา Mekong-India Economic Corridor (ไฮจิมีนห- พนมเปญ-กรุงเทพฯ-ทวาย-เจนไน) เพื่อเป็นเส้นทางลัดเชื่อมโยงภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงกับอินเดียฝั่งตะวันออก นอกจากนี้ อินเดียได้จัดทำโครงการประจำปีในการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชนหลายกลุ่มทั้งนักศึกษา ผู้สื่อข่าว นักการเมือง และนักการทูต เพื่อเป็นการส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างประชาชนในอาเซียนและ อินเดีย

ข้อมูล กองเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศ